Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

15 сентябрь 1972 йил, жума ◆ № 217 (15.388). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ВАТАНГА КЎПРОҚ ПАХТА БЕРАМИЗ

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ «ЎЗБЕКИСТОН ССР БЕШ ЙИЛЛИГИ» СОВХОЗИ ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАЛАРИ ҲАЙДОВЧИЛАРИНИНГ МАКТУБИ

КПСС Марказий Комитети Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторларининг пахта териш техникасидан юксак унум билан фойдаланиш учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги ташаббусини маъқуллади.

Пахтакор республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига ва область партия комитетларига «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторларининг мактубини колхоз ва совхозларда муҳокама қилишни ташкил этиш, хўжаликларда пахта териш техникасининг унумдорлигини ошириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш топширилди.

Азиз ўртоқлар! Улуғ Ватанимиз СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини кутиб олиш тараддудида. Меҳнатда янги муваффақиятларга эришиш, планлар ва мажбуриятларни тўла ва ошириб бажариш — бу қутлуғ юбилейни нишонлашнинг энг яхши усули. Мана шу куз кунларида дала меҳнатчилари ҳар бир соатни ғанимат билиб ишлашлари, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини битта ҳам қолдирмай териб олишлари лозим.

Пахтакорлар йиғим-теримга завқ-шавқ билан киришмоқдалар. Мамлакатдаги пахтакор республикалар партия-хўжалик активларининг йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқида пахтакорлар меҳнатига берилган юксак баҳо колхозчиларни ва совхозларнинг ишчиларини мамлакатда пахта етиштиришни янада кўпайтириш борасидаги масъулиятли вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга руҳлантирмоқда. Барча қардош республикалардаги пахтакор меҳнатчилар бу йил давлатга пахта сотиш юзасидан юксак марраларга эришиш мажбуриятини олдилар. Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон, Озарбайжон, Қозоғистон ва Қирғизистон пахтакорларининг куч ва ғайрати туфайли бу йил Ватанимиз камида 7 миллион 135 минг тонна пахта олади. Илгари ҳеч қачон шу қадар катта мажбуриятлар қабул қилинмаган эди. Лекин, пахтакор колхозлар ва совхозлар илгари ҳеч қачон ҳозиргидек шундай катта имкониятларга эга бўлмаган эдилар. Партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлиги туфайли бизнинг хўжаликларимиз қудратли техника, ўғитлар, экинларни суғориш учун етарли сув, янги навлар билан таъминлаб қўйилди, самарали агротехника ва технология жорий қилинмоқда.

Пахта етиштиришга Ўзбекистон пахтакорлари энг салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Республика деҳқонлари бутун совет халқлари олдидаги ўзларининг интернационал бурчларига тўғри баҳо бериб, йил сайин пахтанинг ялпи ҳосилини кўпайтирмоқдалар, давлат планларини ошириб бажармоқдалар. Бу йил кузда республика давлат хирмонига 4 миллион 550 минг тонна пахта тўкиш мажбуриятини олди. Демак, белгиланган пландагига қараганда 552 минг тонна кўп пахта берилади. Ҳозирги кунда ўзимизнинг ва бошқа хўжаликларнинг далаларида биз кўриб турган ҳосил республика пахтакорлари ўзларининг шу ваъдаларини албатта бажарадилар деб айтишимизга асос бўла олади.

Биз яшаб, ишлаб турган Оққўрғон районининг меҳнатчилари бу йил ҳам мамлакатга мисли кўрилмаган миқдорда пахта беришга аҳду-паймон қилдилар. Пландаги 82 минг тонна ўрнига 90 минг тонна пахта тайёрлаш мўлжаллаб қўйилган эди, лекин районимиз пахтакорлари етиштирган ҳосилни териб олишдан олдин уни чамалаб кўриб, бизнинг янги маррамиз — юз минг тонна бўлади, дейишди. Бу — партиянинг чақириғига бизнинг амалий жавобимиз. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ курашига қўшадиган асосий ҳиссамиз бўлади. Таққослаб кўриш учун шуни айтмоқчимизки, Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида бутун мамлакатда етиштириладиган пахта юз минг тоннага аранг етар эди. Ҳозирги кунда эса шунча пахтани Ўзбекистон районларидан фақат биттасида олиш мумкин бўлиб қолди. Биз ана шундай бақувват бўлиб ўсдик ва камолга етдик! Мана шунинг ўзи ҳам бизга жуда катта ғайрат бағишлайди, меҳнатда шонли натижаларга эришишга чорлайди.

Бизнинг яширадиган сиримиз йўқ: бу йилги ҳосил осонлик билан етиштирилмади. Бунга об-ҳаво ноқулай келганлиги сабаб бўлди. Пахтакорларнинг маҳорати туфайли районимизда яхши ҳосил етиштирилди. Гектар бошига 33 центнер ҳосил кўтариб, бултурги даражадан тўрт центнер оширишни мўлжаллаб турибмиз. Бизнинг хўжалигимизда ва бошқа баъзи хўжаликларда ҳар бир гектардан 36—37 центнерга етказиб пахта олинади.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозини пахтачиликни комплекс механизациялашнинг етакчи маркази дейишади. Модомики шундай экан, бизга қўйиладиган талаб ҳам алоҳида бўлади. Мана кўп йиллардирки, бизнинг коллективимиз қўл меҳнатини машина меҳнати билан батамом алмаштириш мақсадида қунт билан ҳаракат қилмоқда. Масалан, бултур давлатга сотилган 15 минг тонна пахтанинг 13 минг тоннасини машинада териб олдик.

Давлатга пахта сотиш юзасидан хўжалигимиз, районимиз ва республикамиз олган юксак мажбуриятларни бажариш учун бўлган масъулиятга биз, механизаторлар ҳам батамом шерикмиз. Коллективимиз маслаҳатлашиб, имконият ва резервларни чамалаб, шу йил кузда ҳар бир терим машинаси билан ўрта ҳисобда 130—140 тоннага етказиб пахта теришга, жамики ҳосилнинг 90—95 процентини терим машиналарида йиғиб-териб олишга қарор қилди. Бу йил биринчи марта совхоз далаларида тўрт қаторли кенг қамровли «Ўзбекистон» машиналари ишлатилади. Механизаторлар А. Орзиқулов ва Н. Уринов янги агрегатлар билан 350—400 тоннага етказиб пахта териб бермоқчилар. Агрегатларимизнинг ҳаммаси икки сменада ишлайдиган қилиниб, экипажлар билан таъминлаб қўйилди. Ҳар бир бўлимга кўчма ремонт устахоналари бириктириб қўйилди. Ўтган йилги мавсумда бўлгани каби бу йил ҳам дала — пахта териш машинаси — пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган трактор тележкаси — тайёрлаш пункти схемасидан иборат поток технология қўлланилади.

Бизнинг юзта терим машинамиз бор. Буларнинг ҳаммаси ишга шай қилиб қўйилган. Далалар, транспорт воситалари, кўприклар, йўллар пахта теримига тахт қилиб қўйилди. Дала шийпонлари яхшилаб жиҳозланди, умумий овқатланиш, бригадаларга маиший ва маданий хизмат кўрсатиш кўнгилдагидек ташкил этилди.

Пахтакорнинг юксак бурчи тўғрисида, механизаторнинг масъулиятли роли ҳақида ўйлар эканмиз бизда меҳнатдош ва касбдош дўстларимизга ўз фикрларимизни айтиб бериш истаги туғилди. Бошланган йиғим-теримнинг муваффақиятини механизаторларнинг куч ва ғайрати кўп жиҳатдан белгилаб беради. Ўзбекистонда камида икки миллион тонна пахтани, бутун мамлакатда эса 3 миллион тонна пахтани машиналарда териб олиш мўлжаллаб қўйилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 5 сентябрда Тошкентда сўзлаган нутқида айтдики, пахтачиликдаги энг сермеҳнат ишни — пахта теришни механизациялаш даражасини янада ошириш муҳим вазифалардан бири бўлиб турибди. Агар биз ҳаммамиз бир бўлиб бу ишга киришсак, агар биз иш вақтининг ҳар дақиқасидан фойдаланишни юксак даражада англаб, жон-жаҳдимиз билан ишласак, бу йилги терим мавсумининг ўзидаёқ қўйилган вазифани ҳал этиш йўлида катта қадам ташлаймиз.

Бунинг учун резервлар бор. Бунга совхозимизнинг ва мамлакатдаги илғор хўжаликларнинг тажрибаси мисол бўла олади. Кейинги бир неча йил ичида бир мавсумда 100-120 тонна пахта териб бераётган терим машиналари анча кўпайиб қолди. Юзлаб механик-ҳайдовчилар 300-400 тоннага етказиб, энг яхши механизаторлар эса ундан ҳам кўпроқ пахта териб бермоқдалар. Аммо, бутун республикада ҳар бир машинада терилаётган пахтанинг ўртача миқдори 67 тоннани ташкил қилади. Бизнинг Оққўрғон районимизда бултурги мавсумда ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда етмиш тоннадан сал кўпроқ пахта терилди. Ҳозир Оққўрғон механизаторлари ҳар бир агрегат билан камида юз тоннага етказиб пахта териб берамиз, деб дадил айтмоқдалар. Шундай қилинса, ялпи ҳосилнинг 80 проценти машиналар ёрдамида териб олинган бўлади.

Юз тонналик нормани Ўзбекистондаги ва бошқа пахтакор республикалардаги ҳар бир механизатор бемалол уддалай олади, деб ўйлаймиз. Бунга эришишнинг шартларидан бири шуки, пахта териш машиналарини икки смена қилиб ишлатиш, бу машиналарга техникавий хизмат кўрсатишни яхшилаш, далаларни кўнгилдагидек қилиб тайёрлаб қўйиш, тайёрлаш пунктларининг ишини пухта ташкил этиш керак.

Икки қаторли машина билан бир мавсумда камида юз тонна пахта териб бериш учун механизатор пахтакорларнинг Бутуниттифоқ мусобақасини бошлашни таклиф қиламиз.

Ўзбекистоннинг пахта терадиган ва кўрак узадиган, тўкилган пахтани териб оладиган машиналари, кўрак чувиш машиналари, пахта ортиш ва ташиш воситалари анча кўпайди. Шу техникадан самарали фойдаланиш билан бирга пахтани қўлда терувчилар ҳам зарбдор бўлиб ишласалар, мана шунинг ўзи пахта териш оммавий тус олган пайтларда ҳар куни планнинг тўрт-беш проценти миқдорида пахта тайёрлаш учун реал имконият яратиб беради.

Бу йил барча республикалар, областлар, районлар, хўжаликларда терим агрегатларининг иш унумини кескин равишда ошириш, пахта териш ва уни қабул пунктларига элтиб бериш муддатларини қисқартириш имконияти бор. Ҳар бир механик-ҳайдовчи, ҳар бир теримчи ўзининг бир ғайратига икки-уч ғайрат қўшиб ишласин, ҳар кун терилаётган пахтанинг миқдорини кўпайтириш имкониятини топсин, ана шунда умумий муваффақият албатта таъминланади.

Юксак маррага эришмоқ — давлатга 7 миллион 135 минг тонна пахта тайёрлаб бермоқ учун бошланган мусобақага бир жон, бир тан бўлиб қўшилайлик, азиз ўртоқлар! Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини қисқа муддатларда, ҳеч нобуд қилмай териб олайлик, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини — мамлакатимиз халқларининг шодиёна байрамини далаларда зарбдор ишлаш билан кутиб олайлик.

Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторларининг топшириғига биноан пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари: СССР Олий Совети депутати Э. АЛИЕВ, КПСС XXIV съездининг делегати А. СУЛАЙМОНОВ, С. ЧАЧИ, А. ОРЗИҚУЛОВ, Н. УРИНОВ.

Ўзбекистон ССР Тошкент областининг Оққўрғон райони.
(«СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ», 14 сентябрь).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети КПСС Марказий Комитетининг Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторларининг мактуби тўғрисида»ги қарорини муҳокама қилди.

Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторлари Оққўрғон районидаги барча пахтакорлар сингари партиянинг пахта етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан мамлакат пахтакор республикалари партия-хўжалик активи йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида баён этилган тадбирларни қизғин маъқуллаб, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасида Коммунистик партия белгилаган тадбирларни амалга оширишда фидокорона меҳнатлари билан актив қатнашишга чақирмоқдалар.

Бу йилги шароитда пахта ҳосилини муваффақиятли териб олишга алоҳида аҳамият бериб «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози коллективи бутун ҳосилни энг қисқа муддатларда, маҳсулотнинг юксак сифатини таъминлаган ҳолда териб олишга, давлатга пахта сотиш халқ хўжалик планини 20 иш кунида бажаришга, ҳосилнинг 90-95 процентини пахта териш машинасида териб олишга, ҳар бир пахта териш машинасининг мавсумий иш нормасини 130-140 тоннага етказишга қарор берди.

Совхоз механизаторлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига зарбдор терим вахтасида туриб ишлаб, «Сельская жизнь» газетаси орқали мамлакатнинг барча пахтакорларига пахта теримини терим техникасидан ғоят унумли фойдаланиш асосида қисқа муддатларда ўтказиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш, икки қаторли ҳар бир машинанинг мавсумий иш нормасини 100 тоннага ва кундалик пахта тайёрлашни 4-5 процентга етказиш тўғрисидаги даъват билан мурожаат қилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторларининг мактуби тўғрисида»ги қарорини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети раҳбарлик учун қабул қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози механизаторларининг мактубини муҳокама қилишни ташкил этиш, хўжаликларда пахта териш техникасининг унумдорлигини ошириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб амалга ошириш, механизаторлар, теримчилар, барча дала меҳнаткашлари ўртасида давлатга пахта сотиш юзасидан юбилей йилида олинган мажбуриятларнинг ҳар бир бригада, бўлим, хўжалик, районда муддатидан аввал бажарилиши учун социалистик мусобақани авж олдириш вазифасини область, район партия комитетларига ҳамда колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотларига топширди.

Мусобақа натижаларининг таъсирчан ва ошкора бўлишини таъминлаш, мусобақа ғолибларини моддий ва маънавий рағбатлантириш тадбирларини кўриш зарур.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётган энг яхши механизаторлар тажрибасини кенг ёритиш ва пропаганда қилиш топширилди.

Қоракўл районидаги «Бухоро» колхози механизаторлари бу йил етиштирилган ҳосилнинг 50 процентини «зангори кема»лар билан йиғиштириб олишга аҳд қилишган. Шу кунларда пахтазорда 16 та агрегат билан «оқ олтин» терилмоқда. Уз машинаси бункеридан 200 тонна пахтани хирмонга тўкиш учун курашаётган илғор механик-ҳайдовчи Я. Мавлонов бу ишда пешқадамлик қиляпти.
Суратда: Я. Мавлонов.
Б. МУМИНОВ фотоси.
(ЎзТАГ).

УЛКАН ХИРМОНГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 14 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Қашқадарё	2,17	14,17
Бухоро	1,18	9,16
Сурхондарё	1,06	6,54
Андижон	0,96	6,53
Фарғона	1,20	5,85
Сирдарё	0,46	2,61
Наманган	0,47	2,26
Тошкент	0,49	2.03
Хоразм	0,34	1,24
ҚҚ АССР	0,16	0,44
Самарқанд	0,12	0,25
Республика бўйича:	0,77	4,56
Шу жумладан ингичка толали пахта		
Сурхондарё	0,91	7,26
Қашқадарё	1,20	6,81
Бухоро	1,12	6,55
Республика бўйича:	1,28	7,47

ЖИЗЗАХ ПЕШҚАДАМЛАРИ

Областда пахта теримида биринчи ўринда бораётган Жиззах район пахтакорлари юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Шу кунларда «Коммунизм», Ленин номли, «Ўзбекистон», К. Маркс номли колхозлар давлатга пахта топширишда пешқадамлик қилмоқдалар. Айниқса «Коммунизм» колхози кунига 2,5-3 процентдан ошириб пахта топшириб, йиллик планни 25 процентга етказди.

Шу колхознинг коммунист Меҳри Умарова бошлиқ бригадаси кунига 10-12 процент пахта топшириб, йиллик планни 52 процент бажарди. Бригадирнинг ўзи тўрт қаторли «Ўзбекистон» маркали машинаси билан кунига 5-6 тоннадан пахта термоқда. Шунингдек, Энгельс номли колхознинг Ш. Мирзаева, «Коммунизм» колхозининг Н. Абдурасулова, Қ. Алимова, М. Каримова, Ш. Маматқулова, Д. Иномова, М. Мансурова каби илғор теримчилари кунига 170-180 килограммдан пахта териб, хирмонга тўкмоқдалар.

М. АЛИҚУЛОВ.

МЕХАНИЗАТОР ҚИЗЛАР

Шерободни донгдор механизаторлар райони деб аташади. Бунинг боиси бор. Шоймардон Қудратов, Отамурод Худойназаров, Чиннихол Худоёрова каби ўнлаб моҳир механизаторлар шу район хўжаликларида камолотга етиб, республикамизга шуҳрат таратди.

Бу йил «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ва «Партия XXII съезди» колхози ҳузурида ташкил қилинган механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсини 80 киши, шу жумладан 20 нафар хотин-қиз битириб чиқиб, терим машиналари ўриндиғидан жой олди. Мавсумда район бўйича 70 нафар хотин-қиз агрегатларни бошқариб, 5 минг тонна дурдона териб беради.

Бункерлардан 350-500 тонна пахта тўкиш мажбуриятини олган Зулфия Носирова, Адолат Ваҳобова, Муҳаррам Қурбонова каби олов қалб қизлар «зангори кема»ларда теримни бошлаб юбордилар, дастлабки кунлардаёқ ҳар бир машина бункеридан 8-10 тоннадан пахта тўкяптилар.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ Г. КИССИНЖЕР БИЛАН СУҲБАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Илгари келишиб олинганига мувофиқ, АҚШ президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Генри Киссинжер 10 сентябрдан 14 сентябргача Совет Иттифоқида бўлди. У Москвада бўлган чоғида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан суҳбатлашди.

Шу йил май ойида юксак доирада ўтказилган учрашувдан бери Совет—Америка муносабатларининг ривожланиши ҳамда Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатларни ўзаро қизиқтирувчи халқаро проблемалар қараб чиқилди. Ошкора ва амалий фикрлашиб олинди.

Асосий халқаро проблемалар муҳокама қилинаётганида Европа хавфсизлигига доир масалаларга катта эътибор берилди. Бундан кейин қўйиладиган қадамлар хусусида тараққиётга эришилди.

Стратегик қуролларни чеклаш тўғрисида тез орада яна музокаралар бошлаб юбориш билан боғлиқ масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Юксак доирадаги учрашув чоғида эришилган икки томонлама битимларнинг қандай амалга оширилаётганлиги кўриб чиқилди. Томонлар бу ишда муҳим натижалар бор ва янги-янги муваффақиятлар кутиш мумкин, деган фикрга келдилар.

Савдо-иқтисодий алоқалар аҳволига алоҳида эътибор берилди. Ҳар иккала томон ўзаро муносабатларни мустаҳкамлаш ишида шу алоқаларнинг муҳимлигини таъкидлаб ўтди. Икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларнинг бир қанча принципиал масалалари хусусида анчагина тараққиётга эришилди. Мана шу тараққиётни назарда тутган ҳолда лендлиз хусусидаги ҳисоб-китобларни бартараф этиш тўғрисидаги ҳамда савдо битими тузиш тўғрисидаги музокаралар Вашингтонда сентябрда давом эттирилади, деб келишиб олинди. Шу музокараларни яқин келажакда поёнига етказиш мўлжалланади. СССР билан АҚШ ўртасида денгизда кема қатнови тўғрисидаги битим юзасидан ўтказилаётган музокараларни тезда ниҳоясига етказиш тўғрисида ҳам келишиб олинди.

Ҳар иккала томон ўзларини қизиқтирувчи масалалар юзасидан турли форма ва турли даражаларда, шу жумладан, юксак доирада фикрлашиб туриш практикасини давом эттириш муҳимлигини таъкидладилар.

ИРОҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ МОСКВАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Араб социалистик уйғониш партияси (БААС) регионал раҳбарлигининг Бош секретари, революцион қўмондонлик Кенгашининг Раиси, Ироқ Республикасининг президенти Аҳмад Ҳасан Ал-Бакр 14 сентябрда Москвага келди.

Ироқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида президент Аҳмад Ҳасан Ал-Бакр билан унинг ҳамроҳларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат Ю. В. Андропов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Аҳмад Ҳасан Ал-Бакр аэродромдан Кремлда ўзига ажратилган резиденция сари йўл олди. Ироқ халқининг вакиллари ўтиб борган кўчалар Ироқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари, рус ва араб тилларидаги табрик транспарантлари билан безатилган эди. (ТАСС).

ҚОЗОҒИСТОНДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИНИНГ ЁПИЛИШИ

14 сентябрда Олмаотадаги В. И. Ленин номли саройда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси тантанали вазиятда ёпилди.

Тантанали йиғилишни Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев очди.

Ўзбекистон делегацияси номидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева нутқ сўзлади.

Тантанали кечада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Қозоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Б. Билолов ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

(Декаданинг ёпилиши тўғрисидаги батафсил ҳисобот газетанинг навбатдаги сонида босилади).

СССР 50

ДЎСТЛИК НАМУНАСИ

партия турмуши

Мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш жараёнида маънавий қиёфаси юксак, ахлоқи пок янги инсон камол топмоқда. КПСС Программасида баён қилинган коммунизм қурувчисининг Ахлоқ кодекси принциплари совет кишиларининг ҳаёт қонунига айланиб боряпти.

«СССРдаги барча халқларнинг дўстлиги ва қардошлиги, миллий ва ирқий адоватларга нисбатан шафқатсиз бўлиш». Коммунизм қурувчиси ана шу олижаноб фазилатга эга бўлишини Ахлоқ кодекси тақозо қилади. Чунки, халқлар дўстлиги жамиятимиз куч-қудратининг манбаи, барча ғалабаларимизнинг гаровидир.

Партия ташкилотлари КПСС XXIV съезди қарорларига оғишмай амал қилиб, меҳнаткашларни халқлар дўстлиги ва қардошлиги, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашга, кишилар ўртасида чинакам инсонпарварлик муносабатларини қарор топтиришга катта эътибор бермоқдалар. Идеология ишининг бу муҳим соҳаси область партия ташкилотининг ҳамиша диққат марказида турибди.

Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, В. И. Ленин назарий меросини ўрганиш, партия ва комсомол маорифи системасида ўқишлар давомида интернационал тарбия масаласига алоҳида ўрин берилмоқда. Кейинги бир йил ичида халқлар дўстлиги ва интернационализм мавзуида 3 мингга яқин лекция ўқилди, 164 та кеча халқлар дўстлигига бағишланди. Ҳозирги вақтда 189 та дўстлик клуби, 87 лекторий ва кинолекторий. 183 та интернационал дўстлик бурчаги ишлаб турибди. Назарий конференциялар, тематик суҳбатлар, сиёсий докладлар тез-тез ўтказилмоқда.

Областимизда турли миллат кишиларидан иборат кўпгина интернационал коллективлар коммунистчасига меҳнат қилиш, ўқиш ва яшашда ибрат бўлаётирлар. 58 корхона, 401 цех ва участка, 1061 бригада коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашмоқда. 5612 киши коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли номга мушарраф бўлди. Бу ватанпарварлик ҳаракатининг қатнашчилари дўстлик, ўртоқлик ва биродарликнинг энг яхши намуналарини кўрсатишяпти. Ҳар хил миллат фарзандлари елкама-елка меҳнат қилиб, бир оила аъзосидек яшамоқдалар. Умумий мақсад уларни бир-бирига оға-ини, опа-сингил, устоз-шогирд қилиб бирлаштирган.

Заррада қуёш акс этганидек, халқлар дўстлигининг ажойиб самараларини интернационал коллективлар мисолида яққол кўриш мумкин. Ўрта Осиё — Марказ газ магистраллари бошқармасига қарашли корхоналар, областдаги завод ва фабрикалар, қурилиш ташкилотлари, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози, Янгиариқ районидаги Ал-Хоразмий номли совхоз, Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли, Боғот районидаги Нариманов номли колхозлар ва бошқа илғор коллективлар турли миллат вакилларининг умумий меҳнати, ғайрат-шижоати туфайли ишлаб чиқаришда қувончли кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар. Туямўйин гидроузели ва беш йилликнинг бошқа зарбдор объектларини бутун мамлакат бунёд қилмоқда. Халқ бу объектларни «Дўстлик объектлари» деб атаганлигининг сабаби ҳам шунда.

Социалистик мусобақа қардошларча дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнамоқда, умумий ишимизга катта манфаат келтиряпти. Хоразм области билан Туркманистоннинг Тошовуз области ва Қорақалпоғистон АССР ўртасидаги социалистик мусобақа ажойиб анъанага айланди. Урганч ва Тошовуз шаҳарлари корхоналари кўпдан буён бирбирлари билан мусобақалашиб келмоқдалар. Қўшкўпир ва Илонли, Ҳазорасп ва Тўрткўл, Гурлан ва Амударё районларининг бир-бирларига кўрсатаётган ёрдами, ўзаро тажриба алмашишлари ижобий самаралар бераётир. Боғот районидаги Нариманов номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов билан Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи Норбой Рўзимбетов қардошлик мусобақасини бошлаб, ташаббус кўрсатишди. Хоразм область партия комитети бу ташаббусни маъқуллади. Эндиликда уларнинг издошлари кўпайди.

СССРнинг шонли 50 йиллигига тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда совет кишиларининг сиёсий активлиги, меҳнат ғайрати ҳар қачонгидан ошиб кетди. Бу тарихий юбилей Коммунистик партиямизнинг ленинча миллий сиёсати тантанасини, халқлар дўстлигининг буюк куч-қудратини бутун дунёга намойиш қилади. Партия ташкилотларининг юбилейга тайёргарлик ишларида меҳнаткашларни халқлар дўстлиги ва интернационализм руҳида тарбиялаш масаласи асосий ўринлардан бирини эгалламоқда.

Хива район партия комитети интернационал тарбия масаласи билан планли ва мунтазам шуғулланаётир. Райком ишлаб чиққан тадбирларга мувофиқ назарий конференциялар, халқлар дўстлиги кечалари ўтказилмоқда, дўстлик клублари, кинолекторийлар иши яхшиланди. Бу ердаги тарих — архитектура музейида «Социалистик Хоразм» деган мавзуда фотовиставка очилди. Революция ва меҳнат ветеранлари Советининг фаолияти кучайтирилди.

Гурлан район партия комитети СССР 50 йиллигига бағишлаб «КПСС XXIV съезди ва ленинча миллий сиёсат тантанаси» деган темада илмий-назарий конференция ўтказди. Уни тайёрлаш ва ўтказишда Хоразм Давлат педагогика институти тарих кафедрасининг иши диққатга сазовордир. Гурлан районидаги Куйбишев номли колхозда ўтказилган «СССР — менинг Ватаним» деган дўстлик кечаси одамларда яхши таассурот қолдирди.

Яқинда область партия комитети бюросида меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашда партия ташкилотларининг вазифалари муҳокама қилиниб, конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Меҳнаткашларни халқлар дўстлиги ва интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айрим партия комитетлари бу масала билан доимий равишда, чинакамига шуғулланмаётирлар, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятида идеология ишининг бу соҳасига етарли эътибор берилмаётир. Суҳбатлар, кечалар, учрашувлар, лекциялар, назарий конференциялар камдан-кам ўтказилмоқда. Касаба союз ва комсомол ташкилотлари, «Билим» жамияти аъзолари, ўқув юртлари интернационал тарбия ишида актив қатнашмаётирлар. Ёшларни революция, жанговар, меҳнат анъаналари руҳида, дўстлик традициялари руҳида тарбиялашда, янги маросимлар ва урф-одатларни турмушга сингдиришда, ҳақиқий интернационалистларни тарбиялаб етиштиришда қунт ва чидам билан тинмай иш олиб боришимиз зарур.

Область меҳнаткашларининг бутун куч-ғайрати СССРнинг 50 йиллиги шарафига олинган юксак мажбуриятларни бажаришга қаратилган. Пахтакорларимиз мамлакатга 410 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришни ўзларининг интернационал бурчлари деб билиб, астойдил меҳнат қилмоқдалар. Хоразмликлар юбилей йили марраларини эгаллаб, халқлар дўстлигининг намунаси бўлган Ватанимиз қудратига қудрат қўшадилар.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ,
Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг секретари.

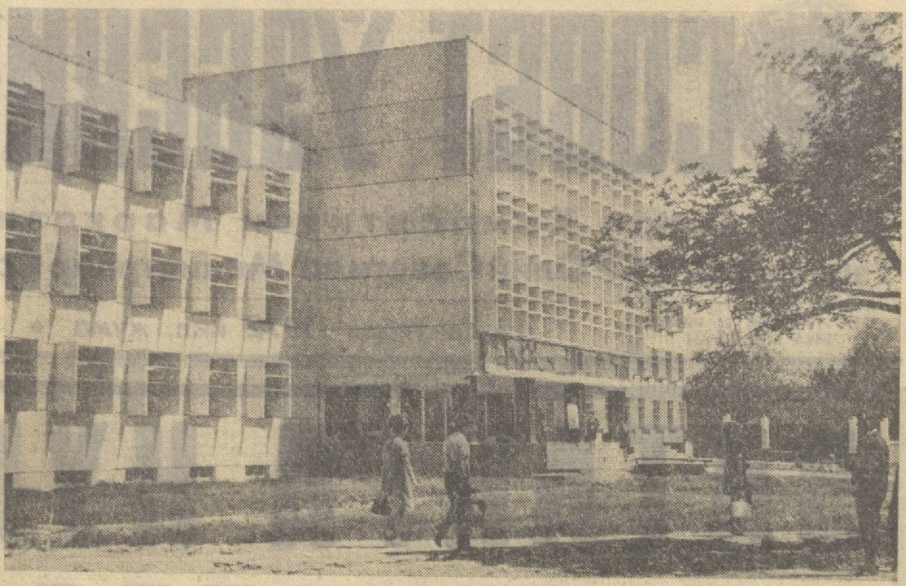

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Суратда: фармацевтика институтининг янги биноси.
И. Глауберзон фотоси.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди:

В. И. ЛЕНИН. Тўла асарлар тўплами. III-том. Русча бешинчи нашрдан таржима. 882 бет, тиражи 30.000, баҳоси 65 тийин.

Қ. ТУРСУНОВ. Ўзбекистонда социализмга ўтиш даврида синфий кураш формалари. 79 бет, тиражи 3000, баҳоси 13 тийин.

МИРЗАКАЛОН ИСМОИЛИЙ. Одамийлик қиссаси. Ахлоқ ҳақида лавҳалар. 175 бет, тиражи 50.000, баҳоси 24 тийин.

Маъмурий тартибда солинадиган штрафлар ҳақида қонунлар тўплами. 240 бет, тиражи 3000, баҳоси 71 тийин.

Ш. З. ЎРОЗАЕВ. КПСС XXIV съезди социалистик демократия ва қонунчилик тўғрисида. 38 бет, тиражи 15.340, баҳоси 6 тийин.

Б. ЮСУПОВ. Планетамизнинг оловли нуқталари. 38 бет, тиражи 10.000, баҳоси 11 тийин.

М. КАМОЛОВ. Меҳнат тарбияси ва омманинг ижодий ташаббускорлиги. 71 бет, тиражи 10.000, баҳоси 10 тийин.

Ўзбекистон ССРнинг сув тўғрисидаги Кодекси. 52 бет, тиражи 10.000, баҳоси 6 тийин.

Ўзбекистон Ахборот

ҚОРАБОҒ СУВ ОМБОРИ

Республикамиз харитасига яна бир янги сув омборининг белгиси тушириладиган бўлди. Қорабоғ қишлоғида Наманган областидаги энг йирик сув омборларидан бирини қуришга киришилди. Янгиқўрғон районидаги колхоз ва совхоз далаларини оби-ҳаёт билан таъминловчи бу омборга қарийб 14 миллион куб метр сув сиғади.

Районда сув танқислигини бартараф этиш, янги очилган экин майдонларига сув чиқаришдек хайрли ишда прораб С. Саидхонов бошчилигидаги бунёдкорлар ғайрат кўрсатишмоқда. Экскаваторчилардан Х. Дадабоев, Х. Норматов, Қ. Нуриевларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли бугунгача 300 минг ўрнига 500 минг сўмлик тупроқ ва монтаж ишлари бажарилди. Келгуси йилнинг охирида фойдаланишга топшириладиган объектда қурилиш ишлари 120-140 процентга етказиб адо этилмоқда.

Қ. МАЛИКОВ.

«ОДАМТОШ» ВА «БЕШИКТОҒ»

Табиат қўйнида инсон ҳаёти ва меҳнатини эслатиб турувчи қанақанги ўхшашликлар бўлмайди, дейсиз. Буни айниқса антиқа манзараларни ўз кўзлари билан кўришга муяссар бўлган саёҳатсеварлар яхши билишади. Чотқол тоғидаги «Одамтош» Заркент ва Сўқоқ қишлоқларидан яққол кўриниб туради. 1000-1500 метр чамаси баландликдаги бу қояни гўё афсонавий девсимон ҳайкалтарош йўнган дейсиз.

Дарҳақиқат катта арча дарахти соя солиб турган бу қоя бир қарашда инсон гавдасини эслатади. Ана шу тоғ сўқмоқларидан бир неча километр юрилгач, яна бир қизиқ манзара кўзга ташланади. Буниси кунботар пайтлар бешикни эслатиб туради. Шунинг учун ҳам одамлар туяўркачли бу қояни «Бешиктоғ» деб аташган. «Одамтош», «Бешиктоғ» ҳақида тоғликлардан ажойиб ҳикоялар эшитиш мумкин.

И. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»—ГРУЗИН ТИЛИДА

Барча қардош республикалар қатори тоғлар ўлкаси — Грузия Совет Социалистик Республикасида ҳам катта тўйга қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Мазкур республикада СССРнинг 50 йиллик олтин тўйига кўрилган тадбирлардан бири ҳар қайси республикага аталган рисолаларнинг нашр этилиши бўлди. «Сабчота Сакартвело» — («Советская Грузия») нашриётида босмадан чиқарилган бундай рисолалардан бири «Совет Узбекистони» деб аталди. «Ҳур республикалар бузилмас союзи» туркумига кирувчи бу рисола грузин тилида нашр қилинган. «Оқ олтин» ўлкасига бағишланган китобчанинг автори Т. Цхведиан Ўзбекистон билан боғлиқ қизиқарли факт-рақамларни тўплашга ҳаракат қилган.

С. МХАРГРДЗЕЛИ.

ТУПРОҚ ОСТИДАГИ ШАҲАР

Серқуёш ўлкамиз археологларининг тинимсиз изланишлари яна бир самара берди. Узбекистон ССР Фанлар академияси қошидаги Археология институтининг Бақтрия экспедицияси текширув ишларини муваффақиятли якунлади. Экспедиция ленинградлик археологлар билан ҳамкорликда қадимий Бақтрияда иш олиб боришди. Олимлар Бақтрия — Узбекистон, Тожикистоннинг жанубий районлари, қўшни Афғонистоннинг шимолий районлари территориясида илмий иш олиб бордилар, бу ерларда қулдорлик тузумига тааллуқли қишлоқ харобалари борлигини аниқлашди.

Археологлар асосий қазиш ишларини Шеробод районидаги Жондавлат тепалигида олиб боришди. Дастлабки текширишлар шуни кўрсатдики, тепалик антик даврга хос катта шаҳарнинг харобаси экан. Шаҳарда минг йил мобайнида ҳаёт қайнаган, деб тахмин қилинмоқда. Унинг харобага айланишига сабаб социал-иқтисодий муносабатларнинг ўзгариши бўлиши мумкин.

Тепаликдан турли сопол идишлар, ўз даврига хос қуроллар, тақинчоқлар ва танга пуллар топилди. Шаҳар харобаси олдидаги кичик бир тепа ўрнида эрамиздан аввалги VI—V асрларга оид ибодатхона борлиги маълум бўлди. Бу ёдгорлик Урта Осиё халқлари ўтмишидан дарак берувчи ноёб топилма бўлиб, тагкурси шаклида қурилган экан.

Ш. ПИДАЕВ.

ЮТУҚ

Фаттоҳ Ваҳобов қарийб чорак асрдан бери ўз севган касби — ўт ўчирувчилик билан шуғулланади. Тошкентлик ўт ўчирувчи олган биринчи чиқарилиш ДОСААФ лотерея билетига «Москвич» енгил машинаси чиқди.

Н. ҲАЙДАРОВ.

ҚАРШИ ЖАМОЛИ

Қарши — серқуёш республикамизнинг кун сайин чирой очиб бораётган навқирон шаҳарларидан бири. Қарши Ўрта Осиёни Эрон, Арабистон, Ҳиндистон билан боғлайдиган савдо йўли устида жойлашганлиги учун қадим вақтларда бу ерларга ҳинд, араб, афғон савдогарлари келиб туришган. Ўша пайтда шаҳарнинг асосий маркази ҳозирги стадионнинг орқа томонига — собиқ қўрғон ичида жойлашган. Қўрғон атрофи хандак билан ўралиб, тўрт дарвозаси бўлган. Шаҳар Роҳгузар, Йўлимшайхи, Ҳарамжўй, Жизза, Чақар, Сесанги, Чаримгар каби майда-майда гузарларга бўлинган. Қаршида маҳсулот ишлаб чиқарадиган майда ҳунармандчилик мавжуд эди. Кўпинча бўз, олача тўқилган. Ўша пайтларда Абдуллахон, Мулламирохун, Қозоқбой, Хўжа-Абдуазиз мадрасалари бўлган. Бошқа ҳеч қандай мактаб, соғлиқни сақлаш муассасалари бўлмаган. Аҳоли фақатгина ариқ, ҳовуз, қудуқ ва сардобалардан сув ичган. Ҳозирги Охунбобоев маҳалласида сардоба ва «Учқун» артели ўрнида тошховуз бўлган, холос. Шаҳар атрофидаги қишлоқлар ва бошқа қўшни жойлардан келадиган кишилар йўлнинг ноқулайлиги учун шаҳар ичкарисига от билан ҳам кириша олмаган.

Эндиликда Қарши йирик саноат марказларидан бирига айланди. 20-йилларда бу ерда дастлаб электр станция қурилди. 1922-йилга келиб босмахона бунёд этилди. Шу пайтларда Қаршида номукаммал ишлаб чиқариш қуролларига эга бўлган бир неча ҳунармандчилик артеллари бор эди, холос. 15 та ана шундай артелда атиги 600 ҳунарманд ишларди. Бу устахоналарда темирчилик буюмлари, олача, бўз ишлаб чиқариларди. Кейинчалик бу артеллар йириклаштирилиб, «Иттифоқ» деб ном олган катта корхонага айлантирилди. Сўнгра эса ана шу «Иттифоқ» артели базасида Қарши тикув фабрикаси ташкил топди. Ҳозир бу улкан корхонада бир ярим мингдан кўпроқ хотин-қиз ишлаяпти.

Шу кунларда шаҳримизда 20 та йирик саноат корхоналари мавжуд. Биргина пахта тозалаш заводида ишлаб чиқарилаётган тола фақат мамлакатимиз тўқимачилик корхоналарига эмас, Болгария, Руминия, Югославия, Германия Демократик Республикаси каби мамлакатларга юборилмоқда.

Шу нарса қувончлики, шаҳримиз йил сайин кўркамлашиб, ободонлашиб, кенгайиб боряпти. Партия ва ҳукуматимиз шаҳар қурилишига катта маблағ ажратмоқда. Бундан ўн йиллар илгари шаҳар ҳозирги область қишлоқ хўжалик бошқармаси жойлашган бино билан чегараланар эди. Ана шу ердан бошлаб то Қарши станциясигача бўлган оралиқ қўриқ дашт эди. Энди эса шаҳар станция посёлкаси билан қўшилиб кетди. Шаҳарда ўтган беш йилликда 70 минг квадрат метр уй-жой бинолари қурилиб фойдаланишга топширилди. Ўнлаб саноат ва маданий-маиший объектлар қад кўтарди.

Ўтган йиллар ичида фан ва маданиятни тараққий эттиришда қўлга киритилган ютуқлар ҳам қувончлидир. Совет ҳокимияти йилларида Қаршида фан ва маданият, мактаб ва маориф, савдо ва медицина кескин тараққий топди. Ҳозирги пайтда бу ерда 15 та мактаб, битта олий ўқув юрти, политехника, медицина, қишлоқ хўжалик, педагогика, мактабгача тарбия, кооператив, ҳунар-техника ва маданият техникумлари мавжуд. Фақат Қарши Давлат педагогика институтида 7 мингдан ортиқ йигит-қиз таҳсил кўряпти.

Меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кун сайин яхшиланмоқда. Иккита область шифохонаси, бошқа кўплаб даволаш муассасалари аҳолига медицина хизмати кўрсатяпти. Савдо шохобчалари, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг сони кўпаймоқда.

Шаҳар меҳнаткашлари область партия комитети ва область ижроия комитетининг раҳбарлигида саноат ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш, капитал қурилишни авж олдириш, уй-жойлар, меҳнат аҳлига маданий-маиший хизмат кўрсатиш объектлари тармоқларини кўпайтириш, мактаб-маориф ишларини юқори савияга кўтариш, фан ва маданиятни юксалтириш борасида катта ишларни амалга оширмоқдалар. Бутун куч ва имкониятлар янги беш йиллик ва 1972 йил план топшириқларини муваффақиятли бажаришга, СССРнинг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қаратилган. Саноат корхоналарининг коллективлари ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлаяптилар. Масалан, Қарши тикув фабрикасида 226 тикувчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга сўз бердилар. Улардан 27 киши беш йилликни уч йилда, 122 киши тўрт йилда бажармоқчи. Ҳозир улардан 150 дан ортиқроғи шу йилнинг сўнгги квартали ҳисобига ишлаяпти.

Қарши шаҳрининг келажаги янада порлоқ. Қарши чўлининг ўзлаштирилиши туфайли Қарши республикамизнинг саноати ривожланган шаҳарларидан бирига айланади. Шаҳарда 25 га яқин завод, фабрикалар ва комбинатлар ишлайди. Янги беш йилликда гўшт, ун комбинатлари, трикотаж фабрикаси, пиво заводи ва бошқа саноат корхоналари қурилиб, ишга туширилади. Ҳозирги тикув фабрикаси, мотор-ремонт, пахта тозалаш заводлари қайта реконструкция қилинади ва замонавий техника билан жиҳозланади. Келгусида ип-газлама комбинати, тикув фабрикаси, макарон фабрикаси каби йирик замонавий корхоналар барпо этилади. Шу кунларда гўшт комбинати, пиво ва авторемонт заводлари қурилишларида иш қизғин олиб боriляпти.

Шаҳарнинг бош планига кўра келгусида аҳоли сони 250 минг кишига етади. Шаҳар территорияси кенгаяди. Бундан беш йил аввал Қарши шаҳрининг территорияси 1600 гектарни ташкил этган бўлса, шу янги беш йилликда 5000 гектарга етказилади. Ҳозир аҳоли жон бошига 9 ярим квадрат метр уй-жой майдони тўғри келган бўлса, кейинчалик бу рақам 15 квадрат метрни ташкил этади. Асосан тўрт-беш қаватли иморатлар қад кўтаради. Янги-янги маҳаллалар, боғлар, обод микрорайонлар бунёд этилади. Шаҳримизнинг бугунги қиёфасига боқиб, истиқболига назар ташлаб, беихтиёр «Қарши нурхонага ўхшайди» дегинг келади.

Бу йил кўп миллатли халқимиз ягона Советлар оиласига бирлашганлигининг ярим асрлик юбилейини тантанали нишонлайдилар. Қарши шаҳар меҳнаткашлари ҳам СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллигини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб оладилар.

А. СОБИРЖОНОВ.

Суратларда: (юқоридан пастга). 1. Андижон сув омборининг тўғони қурилишида шахсий намуна кўрсатиб меҳнат қилаётган бунёдкор Турсунбой Турғунов, 2. Андижон бадиий буюмлар фабрикасининг пешқадам тикувчи-мотористкаси Саида Бакирова; 3. Қўқон тўқимачилик машинасозлиги заводининг фидокор ишчиси Ғани Орипов ўртоқлар.

В. Сироткин фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН артистларига мукофотлар

ОЛМАОТА, 13 сентябрь. (**ТАСС мухбири**). Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг Қозоғистондаги декадаси совет халқлари дўстлиги, қардошлиги, бирлигининг шодиёна байрами сифатида ўтмоқда. Шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолиси, ишчилар ва колхозчилар, олимлар ва студентлар меҳмонларни қизғин олқишламоқдалар.

Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми Қозоғистонда адабиёт ва санъат декадасини ўтказишда актив қатнашганлиги учун Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик катта театрини, Муҳиддин Қориёқубов номли Ўзбекистон давлат филармониясини, «Ўзбекконцерт» давлат гастрол-концерт бирлашмасини, Ўзбекистон давлат эстрадасини республика Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган «Баҳор» халқ рақс ансамбли, Ўзбекистон ССР симфоник оркестри, Тўхтасин Жалилов номли ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, Ўзбекистон давлат филармониясининг хор капелласи, «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли, «Лазги» вокал-хореография ансамбли, «Ялла» вокал-чолғу ансамбли, Бердах номли Қорақалпоғистон давлат филармониясининг ашула ва рақс ансамбли, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети хор коллективи, «Ўзбекфильм» киностудияси ва Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси ҳам Фахрий ёрлиқлар билан тақдирландилар.

ЗАФАР САТРЛАРИ

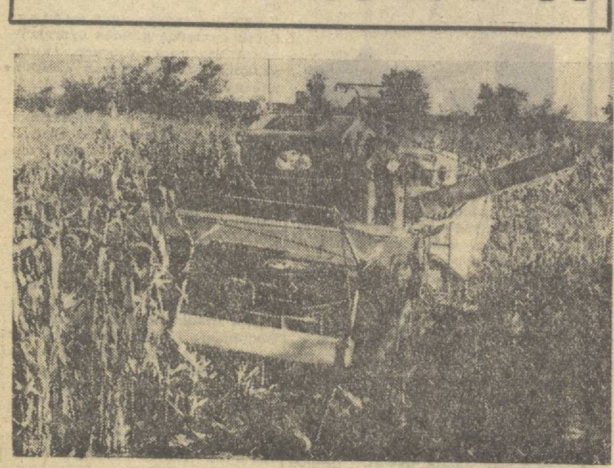

ИЛҒОРЛАР

БАЛИҚЧИ. Район хўжаликларида пахта терими кун сайин авж олдириляпти. Максим Горький номли совхоз, «Победа», Киров номли, Ленин номли колхозларнинг меҳнаткашлари суръат отига қамчи босиб, она-Ватан омборларига бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўп ва юқори сорт пахта етказиб бериш учун курашяптилар.

Район хўжаликларида кунлик ўсишда яхши натижаларга эришаётган бригадалар сони кўпаймоқда. Абдусалом Эгамов, Эргашали Қўчқоров, Дадабой Арслоновлар бошлиқ бригадаларда ҳар куни 1,5 процентдан пахта тайёрланяпти. Эрта-индин суръатни 4-5 процентга чиқариш тадбирлари кўриляпти.

С. ЙИГИТАЛИЕВ.

* * *

ХАТИРЧИ. Ленин номли колхознинг ҳамма бригадаларида пахта терими оммавий равишда бошлаб юборилди. Г. Омонова, С. Усмонова каби илғор теримчилар кунига хирмонга 150 килограммдан ошириб пахта тўкиб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Ҳадемай машина теримини бошлашга шай бўлиб турган механизаторларнинг фидокорона меҳнати билан Жума Усмонов бошлиқ бригадада гектаридан 45 центнердан, колхоз бўйича эса ўтган йилдагидан 10 центнердан кўп ҳосил олиш учун мустаҳкам замин яратилди.

Ҳ. АБДУШУКУРОВ.

Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда дон учун экилган маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирилди. Бу ерда маккажўхори махсус мослама «СК-3» маркали комбайн билан йиғиштириб олинмоқда. Суратда: маккажўхори ўрими.

И. Қаландаров фотоси.

ФЕРМАЛАРДАН ХАБАРЛАР

ВОРОШИЛОВ. СССРнинг олтин юбилейи йилида мўл-кўл маҳсулот етиштириш учун курашаётган «Гулистон» совхозининг чорвадорлари куни кеча катта зафар қучдилар. Давлатга 311,6 центнер гўшт топшириб, йиллик планни муддатидан илгари ошириб ўриндадилар. Улар йил охиригача яна 50 центнер гўшт топшириш учун мусобақа қилишяпти.

М. ТУЛАМЕТОВ.

* * *

УЛЬЯНОВ. 338 тонна гўшт тайёр! Бу, райондаги «Ўзбекистон» совхози чорвадорларининг йиллик гўшт тайёрлаш планини ошириб бажарганликлари ҳақидаги ғалаба рапортидир.

А. САДБАРОВ.

* * *

ЖОМБОЙ. «Правда» колхозининг коммунист Темур Ашуров бошлиқ маккажўхорикор бригадаси аъзолари юбилей шарафига фидокорона меҳнат қилиб, чорва моллар учун мўл-кўл озуқа ҳозирлашди. 84 гектарга экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 360 центнердан кўкпоя ўриб олиниб, пландаги 1675 тонна ўрнига 2360 тонна силос бостирилди. Шунингдек, 1767 тонна сенаж тайёрланиб, план 167,7 процент бажарилди.

Озуқа базасини мустаҳкамлашда механизаторлардан Б. Жабборов, Э. Ортиқов, Х. Қаршиев, С. Аъзамов ўртоқлар айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Г. МЕЛИЕВ.

* * *

САРИОСИЁ. Қишлов — чорвадор учун синов! Бунга амал қилаётган «Коммунизм» колхози чорвадорлари озуқа базасини мустаҳкамлаш учун бутун куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар. Хўжаликда давлатга гўшт, сут, тухум сотиш йиллик планлари ошириб бажарилган.

Ҳозирги вақтда қишловга пухта тайёргарлик кўриляпти. Шу кунгача 3650 тонна сенаж, 65 тонна беда уни, 1340 тоннадан зиёд сомон, 3600 тонна беда, 4020 тонна табиий хашак тайёрланиб, моллар қишлайдиган жойларга ташиб келтирилди.

М. БОТИРОВ.

Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида чевар теримчилар кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Кўпминг килограммчилар сафига қўшилган Манзурахон Аҳмедова мавсумда 10 минг килограмм дурдона теришга аҳд қилган. У шу кунларда 130—140 килограммдан «оқ олтин» термоқда. Суратда: Манзурахон Аҳмедова.

КИНОҲАВАСКОРЛАРИ ФИКР АЛМАШИШДИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топганининг 50 йиллик шодиёналари олдидан республикамизда Бутуниттифоқ киноҳаваскорлари яратган фильмларнинг фестивали ўтказилди. Қардош республикалар киноҳаваскорлари Тошкентда бир ҳафта мобайнида меҳмон бўлиб туришди. Улар ўзлари билан 60 га яқин кинолента олиб келишди. Буленталар ранг-баранг мавзуларда бўлиб, турли жанрларда яратилгандир. Улар орасида ҳужжатли, хроникал, мультипликацион ҳамда илғор кишилар ҳаётига ва фаолиятига бағишланган киноочерклар бор.

Фестивалда Иттифоқимизнинг деярли ҳамма республикаларидан киноҳаваскор-меҳмонлар қатнашишди. Тошкентда, Чирчиқда ва Самарқанд шаҳарида меҳмонларнинг киноленталари кенг намойиш этилди. Энг яхши кинотеатрларда ҳамда клубларда киноҳаваскорлар билан томошабинларнинг учрашувлари бўлиб ўтди. Шуниси диққатга сазоворки, бу фильмларнинг кўпчилиги Бутуниттифоқ, халқаро ҳамда республика фестивалларида дипломлар билан тақдирланган.

Республикалараро киноҳаваскорларнинг бу фестивали Тошкентда биринчи марта ўтказилди. Меҳмонлар шаҳримизнинг диққатга сазовор жойлари билан яқиндан танишиб, гўзал манзараларни суратга олишди, ҳамкасблар ўзаро ижодий суҳбатлар уюштиришди, «Ўзбекфильм» студиясида ўзбек киночилари яратган фильмларни томоша қилишди.

Куни кеча Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг мажлислар залида меҳмон-киноҳаваскорлар группаси учрашув кечасига йиғилишди. Бу ерда ажойиб ленталар яратган киноҳаваскорларга эсдалик совғалари топширилди. Фильмлар намойиш қилинди.

СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик тўйи олдидан ўтказилган киноҳаваскорларнинг бу фестивали ўзига хос ижодий кўрикка айланди.

А. ЮСУПОВ.

МУТАХАССИС ШАРҲЛАЙДИ

УЧУВЧИ ВЕНТИЛЯТОРЛАР

Бир куни Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг қўрғошин кон карьери устида вертолётлар ғужғон ўйнаб қолди. Ҳаво лочинлари карьерга кетма-кет шўнғишар, дам юқорига, дам пастга тик ҳаракат қилишарди...

Ажабланманг, янгилик бор. Вертолётлардан турли кон карьерларида фойдаланиш масаласи кўп йиллардан бери ҳал қилиниши қийин бўлган жумбоқ саналарди. Кон карьерларида ҳаво чангланиши ва газланишининг қандай қилиб олдини олиш мумкин? Кончилар ишлайдиган муҳитнинг ҳавосини қайси йўл билан тозалаб бўлади? Бу масала совет ва чет эллик олимларни кўп ўйлатди. Очиқ усулда олиб бориладиган конларни шамоллатиш—ҳавосини янгилаш воситалари 1960 йилдан тадқиқ қилина бошлади. Мутахассисларга ҳавони сунъий равишда янгилаш фақат кучли агрегатлар ёрдамида амалга оширилиши мумкинлиги аён эди. Бу борада вертолётлардан фойдаланиш мумкинлиги ҳақида ҳар хил фикрлар маълум бўлса-да, яққол исботлар, назарий тадқиқот ва аниқ амалий ечимлар бўлмаганлиги сабабли гипотезадан узоққа ўтилмади.

СССР Қора металлургия министрлигининг кон ишлари тармоқ институтларида «МИ-2», «МИ-4 вертолётлари ва «АН-24», «ТУ-104», «ТУ-114» самолётларининг кучли моторларидан фойдаланишга ҳаракат қилинди. Ҳатто Уралдаги бир қанча карьерларда синаб кўрилди. Лекин моторлардан фойдаланилган ҳолда конларни янги ҳаво билан шамоллатиш усули кутилган натижа бермади.

Краснодар шаҳридаги Бутуниттифоқ гражданавиацияси тадқиқот институти. Кривой-Рог шаҳридаги кон вентеляцияси илмий тадқиқот институти ва Тошкент шаҳридаги вертолётларни махсус қўллаш лабораторияси ходимлари СССР карьерларида вертолётлардан вентелятор сифатида фойдаланиш ва бу проблемани назарий пухта ўрганиш масаласини ҳал этишга астойдил киришдилар.

«Оқ олтин» ўлкаси олимлари ва авиаторларидан А. Азимов, Ю. Норматов, Ш. Утегенов, Х. Назаровларнинг граждан авиацияси ходимлари Г. Носов, О. Сизоненко билан ҳамкорликда олиб борган ишлари мамлакатимизда илк марта кон карьерларини учувчи вентиляторлар-вертолётлар ёрдамида шамоллатиш мумкинлиги тажриба тариқасида тадқиқ қилинди. Бу тажриба халқ хўжалигида вертолётлардан фойдаланиш соҳасида ишлаётган ўзбек олими, техника фанлари кандидати А. Азимов ва моҳир учувчи, Ўзбекистон вертолётлар бўлинмасининг командири Ю. Норматов бошчилигида дадиллик билан ўтказилди. Улар бошқарган «МИ-8» вертолёти уч кун мобайнида Олмалиқдаги кон карьерлари устида 2,5 километрга яқин баландликда ҳаракат қилиб, навбатдаги портлатиш ўтказилгандан сўнг пастликка — чанг-тўзонлар гирдобига шўнғишиб, 300 метр ҳатто ундан ҳам пастроқ парвоз қилиб карьерларни шамоллатдилар.

Бугунги кунда «учувчи вентиляторлар» ёрдамида кон ишчиларига яқиндан ёрдам бериш ишлари чуқур ўрганилмоқда. Ўйлаймизки, олимларимиз кон ишчиларини тоза ҳаво билан таъминлашга эришишлари ёрқинроқ кўринмоқда.

А. ИСОМИДДИНОВА, инженер.

Янги шеърлар

АЙРИЛМА

Акмал ПУЛАТ.

(ҚЎШИҚ)

Жондан севган гулзорингдан
айрилма,
Меҳр қўйган дилдорингдан
айрилма.
Шум рақиблар иғвосига алданиб,
Вафодоринг, чин ёрингдан
айрилма.

Гўдакларни сен овора қилмагин,
Юрак-бағрин тилка-пора қилмагин,
Ғам, аламда кўздан ёшин оқизиб,
Садоқатли баҳорингдан айрилма.

Катта мактаб — ота-онанг ҳаёти,
Пўлатдек мустаҳкам синмас
қанотинг.
Оиланг ҳамиша гулласин дейман,
Яшнаб турган гулзорингдан
айрилма.

Бир-бирингга доим бўлгин
меҳрибон,
Юракда қолмасин заррача армон.
Оламга нур сочган бахтли
замонда,
Бахт-иқболинг, қарорингдан
айрилма.

Ёр олиб, ёр қўйиш номарднинг
иши,
Номардларнинг сенга аён
қилмиши.
Бекор дема Акмал айтган сўзлар
Жондан севган ул ёрингдан
айрилма.

✦ ✦

МЕНИНГ АВЛОДИМ

Курашлар ўтида тобланган,
Енгган,
енгилишни билмаган.
Ғанимин кўзига илмаган,
Тахтини,
бахтини
Буржўйнинг
Супуриб кўкларга мардона —
Ташлаган залворли чўнг одим,
У—менинг авлодим.
Оташкок,
ишпараст,
Дастгоҳлар ёнида забардаст.
Жасорат мавжи бор қонида,
Таҳсинлар айтгайман шаънига
У—менинг авлодим.
Темирга жон солиб
Учқунлар таратган.
У — ўша ақлининг
нури-ла
Машъала яратган.
У — ўша
Беш йиллик юкини
Толиқмай даст тутган елкалар.
У борки — юртимиз безангай,
Ўрагай белига зар камар.
Чўлларда порлагай чироқлар,
Тунлари вишкалар ярақлар.
Асримнинг собиткор одами,
Меҳнат-у жасорат ҳамдами.
Тер тўкар,
тер тўкар юракдан.
Бир ният туғилган тилакда.
У—менинг авлодим,
Оташкок, ишпараст,
Дастгоҳлар ёнида забардаст.
Жасорат мавжи бор қонида.
Таҳсинлар айтгайман шаънига.

Аҳмаджон ҲАСАНОВ.

ҚИРҚ САККИЗИНЧИ ГРУППА

ФЕЛЬЕТОН

Ўтган йилнинг августида Самарқанд медицина институтида бир шахс оралаб қолди. Бўйдор, тўлагина. Ингичка мўйлаби савлатига савлат қўшиб турибди. Абитуриентлар ичида юрганида айниқса, ўзини улуғсифат кўрсатишга ҳаракат қилади. Йигит-қизлар унга:

— Ассалому алайкум, — домла, — дея таъзим этишади.

Бир ашулада: «На хаёллар бордир дилингда?» — деганларидек ҳалиги одамнинг нияти нима экан? Оёқ олиши бежороқ. Кимларнидир ахтаради. Кутилмаганда институт яқинида қашқадарёлик Бердиев деган бир киши унга йўлиқиб қолди.

— Сўраганнинг айби йўқ, укам, — аста сўз бошлади Бердиев, — сиз мана шу институтда ишламайсизми?

— Нима қилди?

— Мабодо, домламисиз демоқчиман?

— Шундай.

— Эй, яшанг, ука! — дабдурустдан бир ҳовуч олтин топиб олган кишидек қувониб кетди Бердиев.— Бир минутга мумкинми?

Бердиев бир чеккага етаклаб, аста қулоғига шипшиди.

— Хизматингизга тайёрман, — жилмайиб қўйди «домла». — Лекин муллажирингни аямайсиз.

— Канча?

— Икки минг сўм бўлса, олам гулистон.

— Йўғ-ей, жуда кўп-ку.

— Ҳай, майли, узоқдан келган экансиз, сийлайман. Бир ярим минг сўм узата қолинг.

— Ҳай, нима ҳам дердик. Қизимиз ўқишга кирса бўлди...

Шундай қилиб, Бердиев Самарқанд давлат университетига кириш учун ҳужжат топшириб, дастлабки имтиҳонданоқ йиқилиб чиққан қизи Сора Бердиевани Самарқанд медицина институтига жойлаштириш ниятида ҳалиги шахсга аввал 600 сўм, сўнг 400 сўм, ундан кейин 200 сўм узатди. «Домла» Соранинг ҳужжатларини қабул қилиб олиб, паспортига Самарқанд медицина институтининг студенти деб сохта штамп қўйиб берди. Қиз ниҳоятда қувониб кетди.

— Синглим, 23-группага кириб ўқийвер, студент бўлганинг билан чин қалбимдан қутлайман, — деди.

«Домла» Сора Бердиева билан бир қаторда Тошкент областидан борган Туйғун Абдуқуловдан минг сўм, Самарқанд давлат университетининг тайёрлов курсида ўқиб юрган Баҳром Санақуловдан 800 сўм олиб, уларни Самарқанд медицина институтининг 48-группасига ёзиб қўйди ва паспортларига ўзи ясаб олган штамп билан белги қўйиб берди.

Аслида, ўша қабул имтиҳонлари пайтида Самарқанд медицина институтида 47 та группа ташкил этилган бўлиб, қирқ саккизинчисини «домла» кашф этган эди. Қизиғи шундаки, ана шу группага «қабул қилинганлар» рўйхатини бир қоғозга нақш этиб, 47-группа рўйхати ёнига астагина илиб қўйди-ю, орадан талай кунлар ўтсада, қабул комиссияси аъзоларидан бирор киши ҳам сезмади.

Пахта йиғим-терими бошланди. «Домла» 48-группага қабул қилиб олган «студентлар» ҳам кўплар қатори хашарга отланишди. Кунлар ўтиб, яна ўқишлар бошланди-ю, ана ўшандагина сир очилиб қолди. Нима дейсиз, 48-группага қабул қилинганларнинг исм-фамилиялари студентлар рўйхатида йўқ! Ҳамма ҳайрон. Бу ғаройиб воқеадан хабардор бўлганлар на кулишни билишади, на йиғлашларини.

— Ким экан у фирибгар?!

Қидир-қидир бошланди. «Домла»га минг сўм чўзиб, куйиб қолган Туйғун Абдиқулов Самарқанд шаҳар судига югурди. Туйғун йўлда бораверсин, энди гапни бу ёқдан эшитинг.

Кўп ойлардирки, «домла» Самарқанд области районларини айланиб юриб, шеъриятга ишқибоз бўлган одамларни қидириб топар, ўзини талантли ёш шоир деб таништирарди. Бунга унинг жиндак асоси ҳам бор. Негаки, республикамиз журналларидан бирида «домла»нинг қатор шеърлари билан каттагина фотосурати босиб чиқарилган эди.

— Мана, кўринглар, ўқинглар, мен кимман?! — гурурланарди у.

Тўғри, эл шоирларни жуда ҳурмат қилади, иззатини ўринлатади. Чунки уларни дили ва сўзи пок одамлар, деб тушунади. Аслида ҳам шундай. Қалам тутган қўл она сутидек мусаффо бўлади. Нияти пок инсон қўлига тушган қаламгина дурдоналар бита олади. Нопок, дили эгри шахс қўлидаги қаламнинг аҳволига вой!

«Домла»нинг ана шундай нопок қўлли эканлигини унга иши тушиб, совунига кир ювмаган одам қаердан билсин дейсиз?!

«Домла»нинг шеърлари билан сурати чоп этилган ҳалиги журнал унга қўл келди. Кўплар «шоир»га ишонч билан боқади, уй тўридан жой бериб, бурро-бурро сўзларига қулоқ осади. Гурунгларда гап айланиб, «Урал» мотоциклига тақалади.

— Ана шундан битта бўлсайди, — дейишади улфатлар.

— Шоир одамга битта «Урал» нима деган нарса ўзи?! Савдо базаларида жўраларимиз кўп, биз топиб берамиз-да. Яқинда ўзимга ҳам биттасини беришмоқчи, жуда бўлмаса, ана шуни совға қиламиз.

— Раҳмат, кам бўлманг.

Улфатлар «саҳий» одамдан беҳад хурсанд бўлишади.

«Домла» ўрни-тагида йўқ «Урал» мотоциклини пуллай бошлайди. Дастлаб уни ургутлик ўқитувчи Пўлат Омоновга 3 минг сўмга сотади. Кейинроқ ана шу кўринмас мотоцикл устидан Тайлоқ қишлоғида турувчи Асрор Жўраевдан 2 минг сўм, булунғурлик Қудрат Худоёров билан Равшановдан 4 минг сўм, уларнинг таниши Қарши Муродовдан эса 2 минг 300 сўм санаб олади. Булунғурлик Мусо Солиев ҳам сўраб-суриштирмай «домла»га 3 минг 800 сўм бериб юборади.

Хуллас, йўқ мотоцикл пул бўлгандан бўлаверди. Булунғурлик дорихона ходими Ражаб Тайлонов, муаллим Абдураим Иброҳимов ҳамда оқдарёлик Асрор Акрамовларнинг ҳар бири 1 минг 700 сўмдан тўлашди.

«Урал» ишқибозлари мотоциклни бетоқатлик билан кутишади. Қани у? «Шоир» уни эртага олиб келармикан, индингами?! Йўқ! Сира дарак йўқ! Ахир, йўқ нарса бор бўлмайди, бор нарса йўқ бўлмайди-ку! «Шоир» йўқни йўндирсинми?!

Кута-кута тоқатлари тоқ бўлган мотоцикл ишқибозлари шовқин кўтаришди:

— Дод, «шоир» бизни қақшатиб кетди!

Бу садо Самарқанд областининг қатор районларида баралла янгради. Қидир-қидир бошланди. Алданганлар узун-қисқа бўлиб «домла» истиқомат қиладиган Самарқанд шаҳар, Панжикент кўча, 78-уйни топиб кела бошлашди.

Бундай қарашса, «домла» «ўзига тегадиган» мотоциклни ҳадя этган кишилар оз эмас экан. Шовқин-сурон кўтарилди.

— Битта мотоциклни шунча одамнинг қай бирига берасан?!

— И-е, битта бўлса гўрга эди-я, у ҳам йўқ экан-ку!

Шовқин-суронни эшитиб томошага келганлар қаҳ-қаҳ уриб юборишди.

Шундай қилиб денг, «домла»дан баландроқ келиб дўқ-пўписа қилганлар озми-кўпми пулларини ундириб кетишди. Бўшроқ келганлар эса бармоқларини бурунларига тиқиб қолаверишди. Лекин улардан бирортаси ҳам фирибгарнинг сирларини фош қилиш мақсадида тегишли жойларга арз қилмади. Фақат унинг кирдикорларини 48-группага «қабул қилинган» йигитча Туйғун Абдиқулов фош эта бошлади. Дастлаб у Самарқанд шаҳар халқ судига келди. Судья Қосим Эрматов фирибгар устидан жиноий иш қўзғотиб, тегишли ҳужжатларни Самарқанд шаҳар ички ишлар бўлимига юборди. Терговчи Келдиёр Қиличев «домла»нинг Туйғун Абдиқуловдан институтга киритиб қўйиш баҳонасида минг сўм олганлиги фактини асослаб берди. Ишнинг давомини Самарқанд шаҳар прокуратурасининг терговчиси Пўлат Раҳимов бир неча ой мобайнида поёнига етказиб, ҳужжатларни халқ судига ҳавола қилди.

Хўш, 48-группа «ижодкори», йўқ мотоциклни талай одамга пуллаган шахс ким экан дерсиз? У эл ўртасида шоирлик ва «домла»лик даъвосини қилиб юрган Самижон Салимов бўлади. Бир вақтлар Самарқанд давлат университетининг тўртинчи курсидан ярамас хулқ-атвори сабаб бўлиб, ҳайдалиб кетган С. Салимов ҳеч жойда ишламай, юқорида ҳикоя қилинганидек, латифаомуз найранглар билан кун ўтказиб юрган. Ҳатто, хотини Мамлакат Салимова ҳам олий маълумотли бўла туриб, ҳеч жойда ишламаган. Лекин беш жондан иборат бўлган бу оила аъзолари айш ишрат қилиб юравеpишган.

Фирибгар С. Салимов-ку, қилмишларига яраша жазо олади. 48-группанинг «оламга келишидан» бехабар қолган Самарқанд медицина институтидаги масъул ўртоқлар-чи?! Найрангбознинг савлати-ю, қоп-қоп ваъдаларига ишониб, даста-даста пул санаб берган «амаки»ларчи?..

Усмон ЮСУПОВ.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

УМР БЕЗАГИ

ЛАВҲА

Профессор беморнинг касаллик тарихини бир-бир кўздан кечириб чиқди. Сўнг унинг ўзи билан суҳбатлашди. Бемор бир неча йилки, бу дарддан азоб чекиб келаётганидан, сира давоси топилмаётганидан шикоят қилди. Унинг кўзларидан оққан ҳалқа-ҳалқа ёш киприкларига маржон бўлди. «Оёққа туриб кетасиз, албатта», — деди профессор беморни юпатиб.

— Ростданми?!

— Ҳа, ростдан. Сиз бу ердан ўйнаб-кулиб чиқиб кетасиз.

Бир оғиз ширин сўз — дилга малҳам, дейдилар. Беморнинг заъфарон юзларида табассум балқиди, кўзларида умид учқунлари порлади.

Профессор Манзура Ҳамидова ҳар гал шундай қилади. Беморга дори-дармон тайинлашдан олдин, руҳиятини кўтаради, дилига малҳам бўлади. Шундан кейингина клиник даволашга ўтади.

Бундан бир неча йил муқаддам Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ терапевтлар съезди ўпканинг шамоллаш хусусиятлари ва қон айланишнинг бузилишини комплекс ўрганиш медицинада катта амалий аҳамиятга эга, деб кўрсатган эди. Ҳозир медицина фанлари доктори, профессор Манзура Ҳамидова раҳбарлик қилаётган Ўзбекистон врачлар малакасини ошириш институти кардиология ва функционал диагностика кафедраси илмий ходимлари мазкур темани комплекс тадқиқ этиш билан банд.

Эндиликда сурункали пневмонияни даволашда ферментлар ва гормонлардан кенг фойдаланиляпти. Илмий ходимлардан М. Маъдиева, Н. Мусахиддинова, Т. Бобоназарова, И. Я. Гетинлар ана шу мавзу устида кандидатлик ишлари олиб боришяпти. Айни вақтда кафедрада ревматик пороклар ҳамда уларни функционал ҳолатларига қараб диагноз қўйиш темаси ҳам ишланмоқда. Бу илмий ишни тадқиқ этиш М. Султонхўжаевага юклатилган.

Профессор Манзура Ҳамидова шогирдлари ишидан мамнун:

— Пири-бадавлат бўлиб қолдим, — дейди у фахр билан. — Шогирдларимдан кўнглим тўқ. Қўлимдан ишимни олишди. Ҳурсандман. Авваллари юрагимни ҳовучлаб турардим. Кеч соат тўққиз-ўнларсиз уйга кетолмасдим. Чунки уларда етарли тажриба, малака йўқ эди. Ҳозир-чи, ўзгача манзара. Кўриб қувонаман.

Устознинг шахсий ибратида ҳикмат кўп. Манзура Ҳамидова бекорчиликни ёқтирмайди. Гоҳ бемор билан суҳбатда кўрасиз, гоҳ тингловчиларга лекция ўқиётган бўлади. Ишчанликка у Тошкент медицина институтининг даволаш факультетида ўқиб юрган кезларидаёқ одатланган эди. У тиришқоқлиги ва илмга ҳавас қўйганлиги туфайли 1954 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси, профессор Акбар Асқаров раҳбарлигида сурункали калитда жигарнинг функционал ҳолати деган мавзуда кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади.

Ёш олима тиббиёт илмига чуқурроқ кириб борди. 1960—1963 йиллар мобайнида Москва терапия (ҳозирги А. Л. Мясников номидаги кардиология) институтида СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси, профессор Александр Леонидович Мясников консультантлигида «Ўт пуфагининг шамоллаш касалликларида жигарнинг функционал ва морфологик ўзгаришлари» деган темада докторлик ишини ҳимоя қилди.

Бир куни А. Л. Мясников Манзура Ҳамидовани ҳузурига чақириб қолди:

— Камтарлик ҳам эви билан-да, — деди у. Олима ҳеч нарсага тушунолмай турарди. — Лаборатория очибсиз, бундай айтай ҳам демайсиз. Кўнгилдагидек иш бўлибди. Табриклайман. Ташаббус, ғайрат ва билим мужассамлашган жойда, албатта, ғалаба ёр бўлади.

Профессор бу сафар ёзилиб, ҳар галгидек сўзини «ҳа» ёки «йўқ» билан тугатмай, батафсил гаплашди. Ёш ўзбек олимаси устоз ҳузуридан ўзини қушдек енгил ҳис этиб чиқди.

— Изланиш натижаларингиз яхши. Шундай давом эттиравеpинг! — деган охирги гаплари унга қанот ва куч бағишлади.

Манзура Ҳамидова ичак, ўт қопи ва жигар патологиясининг бир-бирларига муносабатларини тадқиқ қилар экан, илмий текширишларни лаборатория ва хирургия шароитида олиб борди. Ўткир ва сурункали холецистит билан оғриган 214 беморнинг касаллини ҳар томонлама кузатувдан ўтказди.

Москвадан янги куч-ғайрат билан келган медицина фанлари доктори М. Ҳамидова Ўзбекистон врачлар малакасини ошириш институтида кардиология ва функционал диагностика кафедрасини ташкил этиш ташаббуси билан чиқди. Мана, шундан буён олти йил вақт ўтибди. Ташкилий пайтдаги қийинчиликлар орқада қолди. Кадрлар масаласи ижобий ҳал этилди.

Иттифоқда иккинчи ҳисобланган бу кафедра коллективи қардош республикалар ва шаҳарлар врачлари малакасини оширишга ҳам муносиб ҳисса қўшиб келаётир.

Ҳа, хайрли ишга қўл уриб, уни поёнига етказиш ўз-ўзидан бўлмайди. Юрагида ўти бор кишигина бунинг уддасидан чиқади. Ана шундай машаққатли, айни вақтда завқли меҳнатгина ҳамиша инсон умрини безайди. Профессор Манзура Ҳамидованинг умрини безаган нарса — унинг муносиб шогирдлари, ҳалол меҳнати ва юксак шифокорлик бурчидир.

М. МУҲСИМОВ.

БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

ҲИСОБ ДАРСИДА

Доскага чиқ,
Мукамбар,
Бўрни олчи, хўш,
қани.
Битта мисол
ишлаймиз,
Учга учни қўш,
қани?
Лекин оддий
мисолни
Ечолмади
Мукамбар.
Муаллим сўраб
қолди,
— Айт-чи, қанча
укангбор?
— Олтита.
— Улар бирдан
конфет еса,
Бўлар нечта?
— Бешта...
— Ҳеч-да!
Шошилмасдан ўйла
бошдан
— Битта укам қант
емайди,
Ҳали ёш-да...

Турсунбой АДАШБОЕВ.

ҚУЙИ СПОРТ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ОММАВИЙЛИК УЧУН

Ғузор районида физкультурачилик ҳаракати намунали йўлга қўйилган. Қашқадарё областида энг кучли спортчиларни ғузорликлар орасидан излашади. Кейинги йилларда районда спортга меҳр қўйганлар сафи бирмунча кенгайди. Катта-кичик мусобақаларда колхоз ва совхозларнинг физкультурачилари фаоллик кўрсатишяпти.

Ғузорликлар қатор йиллардан бери область мусобақаларида биринчиликни қўлдан бермай келишмоқда. Бу йил ҳам улар волейбол ҳамда футбол ўйинларида ўзларини кўрсатишди. Волейболчилар район ва шаҳар терма командалари иштирокида ўтган мусобақада қатнашиб ўзларининг пухта тайёргарлик кўрганликларини намойиш қилдилар. Улар ғолиб команда ҳисобида областнинг кўчма соврин ва биринчи даражали дипломини қўлга киритишди. Район футболчилари «Оқ олтин» кубоги учун курашда барча учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, совриндор бўлиб қолдилар. Қишлоқ спортчиларининг республика биринчилигида ҳам тўртинчи ўринга кўтарилишди.

Район спортчилари бугунги кунда Бутуниттифоқ янги спорт комплекси — ГТО нишондори бўлишни ўзларига шиор қилиб олишган. Райондаги 5 колхоз, 3 совхоз, 18 саноат корхоналарида янги комплекс нормативларини топшириш ишлари ижобий ҳал қилинмоқда. Корхоналар ўртасида «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ишчи-ёшлари ташаббусни қўлдан бермай турибдилар. Бу ерда ишлаб чиқариш планларини мунтазам ошириб бажариш билан бирга спортга катта аҳамият берилади. Юздан ортиқ киши граната ва ядро ирғитиш, узоққа ва баландликка сакраш ҳамда мерганлик бўйича синовдан ўтишди.

«Ғузор» совхози ҳамда Карл Маркс номли колхозда ҳам ГТО нормативларини бажариш яхши йўлга қўйилган. Бугунгача совхоз ишчиларидан 300 дан кўпроқ киши, колхозчилардан 500 га яқини «Меҳнат ва Ватан мудофаасига тайёр» нишондори бўлиш иштиёқида норматив имтиҳонларини топширдилар. Спорт комплекси босқичларини эгаллашда совхознинг жисмоний тарбия бўйича жамоатчи инструктори Д. Ҳасанбоев, колхоз спортчиларининг раҳбари А. Утагановлар жонбозлик кўрсатишмоқда.

Афсуски, ёшларнинг тетиклик ва бардамлик нишондори бўлиши масаласига баъзи хўжалик раҳбарлари эътибор беришмаяпти. Охунбобоев номли колхозда 700 га яқин киши меҳнат қилади. Спортга меҳр қўйганлар кўп. Лекин колхоз физкультурачиларига раҳнамолик қилувчи инструктор йўқ. Афтидан, «Пахтакор» қишлоқ кўнгилли спорт жамияти район раҳбарлари (раиси Т. Намозов) мазкур колхозни унутиб қўйганга ўхшайди. У. Турсунов раислик қилаётган Ленин номли колхозда, Д. Авазов директорлик қилаётган Киров номли совхозда ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Район спортчи-ёшлари Ғузор марказида 5 минг ўринли стадион қурила бошлаганидан мамнун бўлишганди. Стадион қурилишига киришилганига тўрт йил бўлди-ю, ҳанузгача объект тикланганича йўқ. «Нега қурилиш тўхтаб қолди?» деган саволимизга райижроком раиси «Ҳозирча маблағимиз йўқ» деса, район комсомол комитетининг секретари Т. Мирзаев: «Қурилишни тугаллашни шу йилдан қолдирмаймиз» каби мужмал жавоблар қилишди.

Хўш, «Пахтакор» қишлоқ кўнгилли спорт жамияти область совети раҳбарлари бунга қандай қарашаркин?

А. МУРИЕВ.

Шукур САЪДУЛЛА

Ўзбек совет адабиёти оғир жудоликка учради. Ижодий куч-қувватининг айни гуллаган пайтида, 61 ёшида узоқ давом этган оғир касалликдан кейин коммунист — ёзувчи Шукур Саъдулла (Шукур Саъдуллаевич Саъдуллаев) вафот этди.

Шукур Саъдулланинг адабий истеъдоди жуда эрта намоён бўлди. Унинг биринчи шеъри 1929 йили матбуотда эълон қилинди, кенг ўқувчилар диққатини жалб этди ва танқидчилиги ўқувчилар томонидан юқори баҳоланди.

Биринчи беш йилликлар даврининг бўронли йилларида адабиёт майдонига кириб келган Шукур Саъдулла ўзининг жарангли шоирона сўзи, улкан партиявий қайноқ қалб эҳтироси билан совет кишиларини социализм ғалабаси учун курашга чақирди, шеърлари ва қўшиқлари билан ўқувчиларда пролетар интернационализмининг ёрқин туйғуларини, совет ватанпарварлиги, Коммунистик партия ишига садоқатни тарбиялади.

Шукур Саъдулла ўзбек драматургияси тараққиётига катта ҳисса қўшди. Республика театрлари саҳналарида 30 йилдан ортиқроқ вақтдан бўён «Ерилтош» пьесаси ва операси ўйналиб келинади. Унинг «Далада байрам», «Икки билагузук» ва З. Фатхуллин билан ҳамкорликда яратган «Ватан ишқи» драмаси томошабинлар томонидан илиқ қарши олинди. Драматургнинг сўнгги «Афсона яратган қиз» саҳна асари ҳам томошабинлар томонидан севиб кўрилмоқда. Шукур Саъдулланинг Ватан ва халқ ҳаёти билан чамбарчас боғланган, юксак коммунистик пафос билан суғорилган, актуал проблемаларни илгари сурган бадиий етук асарлари ўзбек совет адабиёти тарихида муносиб ўрин эгаллади.

Санъаткор тиниқ ва кўп қирралы талант эгаси эди. Шукур Саъдуллада шоир ва драматург, очеркист ва таржимонлик қобилиятлари мужассам эди. У ўзбек фольклорини оммалаштиришда, рус классикларининг ҳамда совет адабиётининг кўпгина ажойиб асарларини ўзбек ўқувчиларига таништиришда катта хизмат қилди.

Шукур Саъдулланинг ўзбек адабиёти соҳасида намоён бўлган таланти таҳсинга сазовор. Унинг қаламига мансуб бўлган шеър ва ҳикоялар, пьеса ва повестлар болалар, ўсмирлар орасида кенг тарқалган. Шукур Саъдулланинг «Качалполвон», «Бола ва тўрғай», «Озода», «Қадрдон қишлоғим», «Имзосиз хат» каби китобларидан ёш авлодларимиз баҳраманд бўлиб келмоқда. Унинг ёш томошабинлар театрида саҳналаштирилган «Гулхан», «Бизнинг аскар» ва бошқа пьесалари ёш авлодни тарбиялашда катта роль ўйнади.

Шукур Саъдулла нашриётларда ишлаб, Ўзбекистон ёзувчилар союзи қошидаги болалар адабиёти секциясига раҳбарлик қилиб, республикада адабий ҳаётга кўп хизмат кўрсатди.

Шукур Саъдулла бир неча йил давомида республика Ёзувчилар союзи партия ташкилотини бошқарди ва Ўзбек адабиётининг ривожига муносиб ҳисса қўшди, ижодкор ёшларни тарбиялашда фаол қатнашди.

Шукур Саъдулланинг ижодий хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан юқори баҳоланди. У Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби унвони, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари ҳамда медаллар билан мукофотланди.

Шукур Саъдулланинг бутун ижоди ўзбек совет адабиёти тарихидан муносиб ўрин эгаллади. Катта қалб эгаси, принципиал коммунист ва яхши ўртоқ, моҳир санъаткор ҳамда ёшларнинг меҳрибон устози Шукур Саъдулланинг ёрқин образи унинг дўстлари, уни билганлар хотирасида умрбод сақланиб қолади.

Узбекистон Ёзувчилар союзи правленнеси,

Узбекистон ССР Маданият министрлиги,

СССР адабиёт фондининг Узбекистон бўлими.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

Камбоджа ватанпарварлари Пномпень жангчиларига қақшатқич зарба бермоқдалар, бунинг натижасида душманлар катта талафот кўраётир. Суратда: ватанпарварлар душманни пулеметдан ўққа тутмоқда.

ВИА — ТАСС фотоси.

Буюк Британия. Лондондаги Америка элчихонаси олдида ўн саккиз ҳафтадан буён тўхтовсиз намойиш бўлиб турибди, намойиш қатнашчилари Вьетнамда АҚШ агрессиясининг тезда тўхтатилишини талаб қилишмоқда. Суратда: намойиш пайти.

ТАСС фотохроникаси.

СОЦИАЛИЗМ ОДИМЛАРИ

ФЕРМАДА АВТОМАТИКА

БЕРЛИН. Республиканинг шимолидаги Фердинандсхоф қишлоғида мана уч йилдирки чорва молларини боқиш янги усули муваффақиятли равишда қўлланилиб келинмоқда. Ҳар йили бу ерда 20 минг ёш таналар боқилаётир. Ёш таналар ўстириладиган цехга икки ҳафталикдан олти ҳафталиккача бўлган 50 килограммга яқин оғирликдаги бузоқлар келтирилади. Орадан тўрт ой ўтганидан кейин уларнинг оғирлиги уч баравар кўпаяди. Бу ердан улар махсус боқиладиган фермаларга жўнатилади.

Фермада 13 минг бош мол боқилади, бу ердаги қийин иш жараёнларининг барчаси механизациялаштирилган. Тўққиз-ўн ой ичида молларнинг сўйилган вазни 430 килограммни ташкил этади.

Фердинандсхофдаги халқ корхонасининг тажрибаси ГДР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ва уни саноатлашган методга кўчириш имкониятини беради.

ЭЛЕКТРОН ЮКЧИ

СОФИЯ. Болгария мутахассислари «Карголог» ҳисоблаш машинасини яратдилар. У сув транспортида кенг қўлланилади ва «Карголог» ёрдамида кемага юк ортиш плани тезда билиб олинади. Приборнинг ишлаши болгар кемаларидан бирида бир неча ой давомида синаб кўрилди. Яқин келажакда ҳар бир кема ана шу янги ҳисоблаш машинаси билан таъминланади.

ЯНГИ ЭЛЕКТРОВОЗЛАР

ПРАГА. Ҳозир Совет Иттифоқининг темир йўл магистралларида кенг тарқалган «Шкода» маркали электровозлардан мингдан ортиғи ишлаб турибди. СССР замонавий локомотивлар ишлаб чиқарувчи Пльзен заводи маҳсулотларини сотиб олувчи харидорлардан бири ҳисобланади. «Шкода» электровозларининг тезлиги соатига 120—160 километрни ташкил этади. Яқин келажакда уларнинг тезлиги 180—220 километргача етказилади. «Шкода» мутахассислари электровозларнинг янги хилларини яратдилар ва иккита моделини Совет Иттифоқига жўнатдилар, улар совет темир йўлларида ишлайди.

(АПН).

„ШЧИТ-72“ МАШҚЛАРИ

ПРАГА, 13 сентябрь. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари бирлашган қўмондонлигининг планига мувофиқ, Чехословакия территориясида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қўшинлари ва армиялари штабларининг қўшма машқлари — «Шчит-72» давом эттирилмоқда.

Қўшма машқларда Венгрия халқ армияси, ГДР Миллий халқ армияси, Польша қўшинлари, Совет Армияси ва Чехословакия халқ армиясининг бўлинмалари қатнашмоқда.

Қардош армияларнинг бўлинмалари машқлар чоғида социалистик ҳамдўстлик давлатлари армиялари ва халқларининг юксак жанговар таълими ва тактик маҳоратини, бирлиги ва жипслигини намойиш қилмоқдалар. Улар ўз олдиларига қўйилган мураккаб жанговар вазифаларни яхши уддалаяптилар. Жангчилар машқлардан бўш вақтларида Чехословакия аҳолиси билан ўтказилаётган кўпдан-кўп учрашувларда, митинглар ва йиғилишларда қатнашмоқдалар, корхоналар ва қишлоқ хўжалик кооперативларига бормоқдалар.

Машқлар бошланиши олдидан Братиславанинг минг-минглаб меҳнаткашлари қардош мамлакатлар армияларининг вакиллари қатнашган митингга йиғилдилар. ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Й. Ленарт митингда сўзлаган нутқида социалистик мамлакатлар муҳофаза қобилиятини доимо ошириб бориш, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар жанговар ҳамдўстлигини муттасил мустаҳкамлаб бориш зарур, деб таъкидлади.

АГРЕССИЯ ҚУРБОНЛАРИ

ДАМАШҚ, 13 сентябрь. ТАСС мухбири Б. Уронов хабар беради:

Сурия пойтахтининг олти километр ғарбида дарахтлар билан қопланган ва унчалик катта бўлмаган Ал-Ҳамма деган жой бор.

8 сентябрда Исроил авиацияси шу жойни ва Сурия территориясидаги бошқа аҳоли пунктларини ваҳшиёна бомбардимон қилди.

Тош йўл ёқасидаги бир уйга кирдик. Томнинг тешилган жойлари кўриниб турибди. Ҳамма жойда чилпарчин бўлган мебеллар, кароватларда ва уй саҳнида кўчиб тушган катта-катта шувоқ парчалари, ойналарнинг синиқлари сочилиб ётибди.

Бизнинг уйимизга тўртта ракета, боғимизга иккита ракета тушди, дейди уй эгасининг ўғли 13 яшар Муҳаммад Ғиёс Самаън.

Мен укам (унинг оти ҳам Муҳаммад) ва дўстларим билан боғда ўтирган эдим. Тўсатдан бомбалар портлай бошлади. Исроил самолётлари ташлаган ракеталардан бири биздан 7-8 метр нарида портлаб, тош деворни ағдариб юборди. Ракета парчаларидан бири укамнинг бошига тушди ва у шу ондаёқ тил тортмай ўлди, дейди Муҳаммад Ғиёс қонга беланган ва ерга ёйиб қўйилган кўрпачани кўрсатиб.

Теварак атрофдаги бинолар ҳам анча шикастланди, ёғ тайёрлайдиган фабрика биносининг томи қулаб тушди.

Бу ердан нарироқдаги Қудсайя қишлоғига бордик. Ракеталар остин-устун келиб ваҳимага тушиб қочаётган одамлар бомбалар ўйиб юборган катта чуқурларни кўрдик.

Мзейриб деган жойда бомба ва ракеталар очиқ қаҳвахона ёнида портлади. Бу қаҳвахонада қишлоқ аҳолиси ва йўловчилар қаҳва ичиб ўтиришган экан. Шикастланганлар орасида болалар ва хотинлар кўп. Самолётлар яна қайтиб келиб ваҳимага тушиб қочаётган одамларни пулеметдан ўққа ва тўпга тутганлар.

Ўрта денгиз бўйидаги Тартус, Жаблада ва шу куни Исроилнинг бандитларча ҳужумига учраган бошқа жойларда шундай манзарани кўрдик.

Агрессорлар дам олиш жойларини, пляжларни, тинч аҳолининг уйларини атайин танлаб олиб, ҳужум қилганлар. Ўша вақтда кўп кишилар дам олиб ётган эди. Шу сабабли тинч аҳоли ўртасида ҳалок бўлганлар бошқа пайтлардагига қараганда анча кўп бўлиб чиқди. Сурия қуролли кучлари вакилининг айтишига қараганда, ҳужум қилинган аҳоли пунктларига туриб-туриб портлайдиган бомбалар ташланган. Бу эса қутқариш ишларини ўтказишни анча қийинлаштириб қўйди, бир қанча ҳолларда эса яна кўп кишиларнинг ҳалок бўлишига олиб келди. Бу қабиҳ ҳужум натижасида кимлар қурбон бўлганлигини билиш учун, деди у, Дамашқдаги, Латакиядаги, Сувайддаги госпиталларни ва касалхоналарни бориб кўриш кифоя қилади. Бу ярадор ва мажруҳ бўлган болалар, хотин-қизлар, қарияларнинг фаластинлик партизанларга ҳеч қандай алоқаси йўқ; Исроил пропагандаси эса, биз партизанларни қираётирмиз деб зўр бериб жар солмоқда. Мана шу ёлғон даъволарнинг ҳаммаси жаҳон жамоатчилигини лақиллатиш, Тель-Авивнинг тажовузларини оқлаш учун қилинаётган разилона уринишдан бошқа нарса эмас.

Сурия халқи, деди ҳарбий вакил, Исроил ўзининг бу иғвогарлик ҳаракатлари билан агрессорларнинг ва уларни қўллаб-қувватлаётган Қўшма Штатлар бошчилигидаги жаҳон империализми ва реакция кучларининг Сурияни тиз чўктиришга интилаётганлигини яширишга ҳаракат қилаётганлигини яхши билади. Аммо фаластинликларнинг қаршилик кўрсатиш соҳасида олиб бораётган ҳаққоний ҳаракатини қувватлаш йўлидан Сурия халқини ҳеч ким қайтара олмайди. Исроилнинг бу иғвогарликлари бизни тағин ҳам ҳушёрроқ бўлишга мажбур этади.

СОВЕТ РЕСПУБЛИКАЛАРИНИНГ ТАРАҚҚИЁТИ

УЛАН-БАТОР, 13 сентябрь. (ТАСС). СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланиб «Унэн» газетасида босилган мақолада айтиладики, Совет Иттифоқи ташкил этилганлиги Улуғ Октябрь социалистик революцияси ишини давом эттирди ва ривожлантирди, миллий масалани ҳал қилишда Ленин принципларини амалда мужассамлаштирди.

Октябрь революциясининг ғалабаси натижасида вужудга келган Совет республикалари ўз ихтиёрлари билан бирлашдилар. Мана шундай ихтиёрий бирлашишдан олдин Коммунистик партия, В. И. Ленин миллий программани ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш борасида жуда катта иш қилдилар. Бу иш Россия учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлди, чунки бу мамлакатдаги миллатлар ва элатларнинг кўплари тарихий ривожланишнинг турли босқичларида яшар эдилар.

Барча республикаларнинг қардошларча дўстлиги ва улардаги меҳнаткашларнинг бир-бирига ёрдамлашуви, мамлакатдаги барча кучлар ва ресурслар бирлаштирилганлиги совет кишиларининг иқтисодий ва маданий қолоқликни тарихан жуда қисқа муддат ичида тугатишларига, социализм қуришларига ва СССРни қудратли кўп миллатли давлатга айлантиришларига имкон берди.

Республикаларнинг экономикаси ва маданиятида, совет кишиларининг маънавий қиёфасида ярим аср ичида жуда зўр ўзгаришлар рўй берди. Россиядаги барча миллатлар ва элатлар миллатлараро алоқа воситаси сифатида ўз ихтиёрлари билан танлаб олган рус тили совет халқларини ватан ва жаҳон маданиятининг энг яхши муваффақиятларидан баҳраманд қилувчи қудратли восита бўлиб қолди.

Совет республикаларининг қардошларча ҳамкорлиги ва бир-бири билан ўзаро алоқани мусстаҳкамлаётганлиги, деб ёзади «Унэн» газетаси, Советлар мамлакатининг фан-техника тараққиёти муваффақиятларидан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланиш учун қулай имкониятлар яратиб бермоқда.

ДЕҲЛИДА СОВЕТ ФОТОВИСТАВКАСИ

ДЕҲЛИ, 13 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистон пойтахтининг энг катта виставка залларидан бирида совет фотовиставкаси очилди. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган бу виставкада совет ҳужжатли фото усталарининг 800 та иши кўргазмага қўйилган. Бу фотографиялар қардош совет республикаларининг турмуши, уларнинг экономика, фан ва маданиятнинг турли соҳаларида Совет ҳокимияти йилларида эришган муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилади.

Ҳиндистон маориф министри Нурул Ҳасан виставкани очиб сўзлаган нутқида айтдики, бу фотовиставка Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, икки мамлакатнинг маданий алоқларини кенгайтириш ишига катта ҳисса бўлиб қўшилади ва Совет Иттифоқининг муваффақиятлари, жумладан Урта Осиё республикаларининг муваффақиятлари билан ҳиндистонликлар нинг яхшироқ танишиб олишларига ёрдам беради.

УЛЬТРАЛАР КУЧ ТЎПЛАМОҚДА

ЛОНДОН, 13 сентябрь. (ТАСС). Бельфастдан олинган хабарларга қараганда, у ерда «Лоялистларнинг бирлашган фронти» деган янги ҳарбий ташкилот тузилганлиги эълон қилинган. Шимолий Ирландиянинг собиқ ички ишлар министри ва энг ўтакетган ультралардан бири бўлган У. Крейг мана шу янги ташкилот «кенгашига» бошчилик қилмоқда.

«Фронт» раҳбарларининг айтишига қараганда, бу ташкилот Шимолий Ирландияда Лондон «бевосита бошқаришни» шу йил март ойида ўз қўлига олмасдан олдин ҳокимият тепасида турган ҳозирги Ольстер юнионистик партияси ўрнини эгаллаши лозим, чунки бу партия «умид қилинганидек» ишлай олмабди. У. Крейг ҳеч бир уялмай-нетмай, ҳозиргина тузилган бу блок католикларга баббаравар ҳуқуқ беришни кўзда тутувчи сиёсий қарорни қабул қилдириш учун қилинадиган ҳар қандай уринишни бузиш ниятида, деди.

Маҳаллий сиёсий обзорчилар Ольстердаги протестант аҳоли юқори табақаларининг манфаатларига зарар етказувчи бирор муҳим ўзгариш қилинишига йўл қўймасликка интилаётган экстремистлар манфаатини кўзлаб мана шундай «Бирлашган фронт» тузилди, деган фикрни айтмоқдалар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. Мультфильм, 11.15 — **Угрюм дарёси** (бадиий фильмнинг 4-серияси), 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — «Звездочка», 18.40 — Фильм-концерт, 18.55 — Ахборот, 19.10 — Ёзувчилар пахтакорларга, 19.40 — Ахборот, 20.00 — Спектакль, 21.00 — Пахта далаларидан дараклар, 21.20 — Ўн минут музика, 21.30 — «Вақт», 22.00 — Хур республикалар бузилмас иттифоқи. ЎЗБЕКИСТОН ССР, 24.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 12.00 — **Биринчи курьер** (бадиий фильм), 17.25 — МОСКВА, 21.30 — ТОШКЕНТ, 21.50 — Кинопублицист экрани, 22.00 — Хур республикалар бузилмас иттифоқи. ЎЗБЕКИСТОН ССР.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Балет кечаси, 19.40 — Тошкент янгиликлари, 20.20 — Тўлқинда-«02», 20.50 — Реклама, 21.00 — **Махфий миссия** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/IX да **Майсаранинг иши**, 16/IX да **Чио-чио-сан**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/IX да **Парвона**, 16/IX да **Табассум ўғрилари**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Комедиантлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Анжелика ва қирол; Анжелика — фаришталар маликаси (кундуз соат 11, 2 ярим ва кеч 6 да), **Прокурор ўғли** (кеч соат 9 да): — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Ҳаводаги саргузаштлар (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Оловнинг бўйсундирилиши — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Алангали сўқмоқлар — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (эрталаб соат 10 ярим кеч 7 ва 8.45 минутда).

Сангам (кундуз соат 12 ва кеч 6 да), **Даурия** (кундуз соат 3 ва кеч 8.40 минутда): — «МОСКВА».

Қора лола — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Люсия — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Соҳибжамол малагим — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Анжелика ва қирол; Анжелика — фаришталар маликаси — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уч мушкетёр — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИНИНГ 1-ЎҚУВ-ТАЖРИБА ХЎЖАЛИГИ ТУГАТИЛДИ

Хўжаликка бўлган даъволар 20 октябргача қабул қилинади.

Кўрсатилган муддатдан сўнг даъволар қабул қилинмайди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги, Давлат савдоси ва матлубот жамиятлари ходимларининг Республика касаба союзи, комитети савдо министрининг ўринбосари

Жалол Охунович САИДИКРОМОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Республика «Узспорттторг» базаси, «Гастроном» конторасы, «Узоптгалантерея» кўтара савдо базаси, тўқимачилик моллари билан кўтара савдо қилувчи республика конторасы, Тошкент «Узтекстильторг» базаси, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Марказий универмаги коллективлари Ўзбекистон ССР савдо министрининг ўринбосари

Жалол Охунович САИДИКРОМОВнинг ва унинг ўғли ҚОДИРХОНнинг

фожиали ҳалок бўлганликлари муносабати билан марҳумларнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар Союзи правлениеси, СССР Адабиёт фондининг Ўзбекистон бўлими, Бадиий Адабиёт Пропаганда бюроси ва Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйи ёзувчи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби

Шукур САЪДУЛЛАнинг

узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти коллективи нашриёт редактори Х. Саъдуллаевага акаси

Шукур САЪДУЛЛАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент «Правда Востока» кўчаси № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача ◆ Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ◆ ИНДЕКС 64697 Р. 02577. Б. — 217.